

Yksikön toimintasuunnitelma

Varhaiskasvatusyksikkö Aulanko – Vikkeri
2017 - 2018

Helsinki

Toimintakulttuuri

Toimintakulttuuri on historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia, joka muovautuu yhteisön vuorovaikutuksessa.

Varhaiskasvatustyön tavoitteita tukeva toimintakulttuuri luo suotuisat olosuhteet lasten kehitykselle, oppimiselle, osallisuudelle, turvallisuudelle, hyvinvoinnille sekä kestäväälle elämäntavalle

Helsinki

Toimintakulttuurimme

Toimintakulttuurimme pohjana on yhteisöllisyys. Lapset, vanhemmat, heidän läheisensä, kasvattajat ja yhteistyökumppanit toimivat hyvässä yhteistyössä. Kohtaamme lapsen ja hänen perheensä omina, ainutlaatuisina persoonallisuuksina ja kannustamme lapsia monipuolisin tavoin omatoimisuuteen. Annamme aikaa asioiden harjoitteluun ja järjestämme arjessa toimintaa, mikä tukee lasten omatoimisuuden vahvistumista. Lapset saavat erilaisia mahdollisuuksia jakaa omia kokemuksiaan ja oppimistaan sekä hyödyntää niitä uuden tiedon omaksumisessa, esimerkiksi lasten retkiä dokumentoidaan ja työstetään erilaisiksi projekteiksi.

Pidämme lapsista yhteisvastuullisesti huolta kaikissa arjen tilanteissa. Kasvattajat liikkuvat tarvittaessa ryhmästä toiseen, jotta kaikki päiväkodin lapset tulevat tutuiksi kasvattajille ja näin lasten turvallisuus ja viihtyvyys turvataan. Meillä on useita käytäntöjä yhteistyöhön lasten yksilöllisten tarpeiden huomioimiseksi yhteisössämme, esimerkiksi lapsilistat ulkoilussa, allergialistat kasvattajien tiedossa, monipuoliset kokousrakenteet tiedonsiirtoa varten. Lasten kanssa toimitaan erimuotoisissa pienissä ryhmissä, mikä tukee lasten sosiaalisten taitojen kasvua sekä mahdollistaa kasvattajille lasten yksilöllisen huomioimisen.

Laaja-alainen osaaminen

Varhaiskasvatuksessa luodaan pohjaa lasten laaja-alaiselle osaamiselle. Laaja-alainen osaaminen muodostuu tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon kokonaisuudesta. Osaaminen tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja sekä toimia tilanteen edellyttämällä tavalla.

Ajattelu ja oppiminen

”Ajattelun ja oppimisen taidot kehittyvät vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristön kanssa ja muodostavat perustan muun osaamisen kehittymiselle ja elinikäiselle oppimiselle. Tiedon hankinta, jäsentäminen ja uuden luominen edellyttävät luovaa ja kriittistä ajattelua, jonka perustaa luodaan varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea lasten ajattelun ja oppimisen taitoja.”

Ihmettelemme ja keskustelemme asioista yhdessä lasten kanssa. Toimintaamme ohjaa lasten kiinnostuksen ja mielenkiinnon kohteet sekä tuemme lasten luontaista uteliaisuutta ja oppimisen iloa mm. hakemalla tietoa yhdessä. Kirjojen, pelien ja leikkien kautta opettelemme ymmärtämään asioiden erilaisia näkökulmia. Tuemme lasten ongelmanratkaisukykyä eri tilanteissa ja pohdimme lasten kanssa yhdessä asioiden erilaisia syy - seuraussuhteita. Luovaa ajattelua tuemme esimerkiksi siten, että kuvataiteessa ja kädentöissä lapsilla on mahdollisuus valita materiaaleja ja ideoita omanlaisensa työ.

- Hyödynnämme erilaisia roolileikkejä ja draaman keinoja toiminnan ja lapsen mielikuvituksen kehittymisen tukena
- Toimimme erilaisissa pienissä ryhmissä hyödyntäen kaikkia päiväkodin tiloja, jolloin lasten ideat ja ajatukset tulevat hyvin kuulluiksi ja ovat pohjana ryhmien eripituisille projekteille.
- Hyödynnämme kaupunkiympäristön tarjoamia mahdollisuuksia esimerkiksi vierailemalla museoissa ja kirjastoissa.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

”Lapset kasvavat kulttuurisesti, kielellisesti ja katsomuksellisesti moninaisessa maailmassa. Tämä korostaa sosiaalisten ja vuorovaikutustaitojen sekä kulttuurisen osaamisen merkitystä. Osaamiseen kuuluu taito kuunnella, tunnistaa ja ymmärtää eri näkemyksiä sekä kyky reflektoida omia arvoja ja asenteita.”

Yksikkömme on erittäin monikulttuurinen. Henkilökuntamme on kiinnostunut erilaisista kulttuureista ja monipuolinen tietoisuus niistä tukee erilaisten perheiden kohtaamisessa. Arvostamme kaikkien vanhempien kulttuuria ja löydämme sieltä yhdessä asioita, joita otetaan mukaan toimipisteiden toimintaan vanhempien toiveita kunnioittaen.

- Keskusteluissa vanhempien kanssa huolehdimme, että vanhemmat saavat kertoa niistä tavoista sekä asioista, joilla he haluavat tuoda perheen ja lapsen omaa kulttuuria esille päiväkotiemme arjessa.
- Osallistumme koulutuksiin, mitkä lisäävät henkilökuntamme tietoutta ja osaamista monikulttuurisissa asioissa
- Kunnioitamme kaikkia kulttuureja ja nostamme niistä asioita ryhmien arjen toimintaan. Huomioimme kulttuurien omia tunnuspiirteitä sekä kulttuuriperintöä lasten ja perheiden toiveiden mukaan
- Muokkaamme toimintaamme perheiden katsomuskasvatuksen mukaisesti yhdessä vanhempien kanssa

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

”Itsestä huolehtimiseen, terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät taidot ovat kaikille tärkeitä. Varhaiskasvatuksen tehtävä on vahvistaa lasten hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä taitoja sekä ohjata heitä tekemään kestävän elämäntavan mukaisia valintoja. Varhaiskasvatuksessa tuetaan lasten myönteistä suhtautumista tulevaisuuteen”

Yksikössämme lapsia kannustetaan omatoimisuuteen erilaisissa arjen taidoissa omien taitojensa ja kokemustensa mukaan. Arjessa tarvittavia taitoja eri elämäntilanteissa pohditaan monista näkökulmista. Yksikössämme ei anneta lapsille valmiita vastauksia vaan tuetaan lasten omatoimista ajattelua ja pohditaan yhdessä lasten kanssa sitä, miten tilanteissa olisi paras toimia. Keskustelemme lasten kanssa yhdessä hyvää mieltä, oloa ja terveyttä tukevista asioista. Ne edesauttavat meitä kaikkia tekemään sopivia valintoja hyvinvointia ja kestävästä kehitystä tukien. Toimintakulttuurissamme tuetaan erilaisten menetelmien avulla tunnetaitojen ja tunteiden hallintaa. Tämä on pohjana kaikkien yksikkömme jäsenten yksilölliselle kunnioittamiselle.

- Ryhmissä käytetään draaman eri keinoja mm. tunnetaitojen harjoittelussa sekä erilaisissa ongelmaratkaisutilanteissa
- Pidämme esimerkiksi lasten kokouksia hyvää mieltä tuovista asioista
- Hyödynnetään erilaisia tunnemateriaalipaketteja ~ esimerkiksi Pienin askelin, Molli
- Kasvattajat huolehtivat, että jokainen lapsi saa tarvitsemansa tuen ja avun itsensä huolehtimisen taidoissa ~ esimerkiksi lapsi saa aikaa taitojen harjoitteluun, käytetään kuvia tukea tarvittaessa ~ ”minä onnistun”

Monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

”Monilukutaitoa sekä tieto- ja viestintäteknologista osaamista tarvitaan lasten ja perheiden arjessa, ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa sekä yhteiskunnallisessa osallistumisessa. Monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen edistävät lasten kasvatuksellista ja koulutuksellista tasa-arvoa. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea näiden taitojen kehittymistä.”

Kasvattajilla on tietoa eri digivälineiden käytöstä ja mediasisällöistä, avoimuutta erilaisten uusien asioiden omaksumiseen. Kasvattajat ohjaavat lapsia tutustumaan monipuolisesti digivälineiden käyttöön. Esimerkiksi esikouluryhmissä tablettia käytetään monipuolisin tavoin: valokuvaamiseen, videoimiseen, elokuvien tekemiseen, tiedon etsintään.

- Kasvattajat ohjaavat lapsia turvalliseen median käyttöön ja mediasisältöön sekä keskustelevat yhdessä vanhempien ja lasten kanssa ikärajoista ja –suosituksista.
- Yksikön esiopetusryhmissä on käytössä tabletit ja Bee-Bot robotti.
- Toimintaa dokumentoidaan hyödyntäen yksikössä olevia digikehyksiä.
- Henkilökunta käy koulutuksissa, jotka tukevat eri digivälineiden ja –menetelmien käyttöä
- Käsittelemme ympärillä olevaa tietoa eri tavoin, esimerkiksi sanomalehdet, tietokirjat, valokuvat, kuunnelmia radiosta ym. Näistä syntyy erilaisia projekteja lasten kanssa.

Oppimisympäristö

Varhaiskasvatuksessa tavoitteena on varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö. Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja, paikkoja, yhteisöjä, käytäntöjä, välineitä ja tarvikkeita, jotka tukevat lasten kehitystä, oppimista ja vuorovaikutusta.

Oppimisympäristö

Yksikkömme päiväkotien oppimisympäristö on päiväkoti ja sen lähialueet. Jokaisella ryhmällä on omat ryhmätilat sekä käytössä yhteisiä tiloja sovitun sopimuksen mukaan. Tiloja muokataan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan. Lapset voivat halutessaan vierailla muissa ryhmissä tapaamassa ystäviään ja sisaruksiaan tai lainaamassa leikissä tarvitsemaansa leikkivälinettä.

- Kannustamme lapsia ja vanhempia kertomaan lasten leikeistä ja kiinnostuksen kohteista kotiympäristöissä. Tiedon pohjalta ideoimme yhdessä lasten kanssa ryhmien oppimisympäristöjä.
- Vanhemmat ovat tervetulleita päiväkotiin kertomaan omasta työstään, kulttuuristaan tai muusta lapsia kiinnostavista teemoista.
- Retkeilemme lähistöllä sijaitsevissa leikkipuistoissa ja muilla lähialueilla koko kaupunkia hyödyntäen. Teemme retkiä lähimaastoon kaikkina vuodenaikoina ja tuomme sieltä mukanaamme materiaaleja mm. askarteluihin ja ryhmätilojen somistukseen. Luontoympäristöissä aikuiset toimivat esimerkkinä, ohjaavat ja sanoittavat siellä toimimista ja liikkumista siten, että lapsi oppii toimimaan ympäristöönsä vahingoittamatta ja suojelemaan luontoa.
- Lapset laittavat omia askartelujaan esille toimintaympäristöön yhdessä kasvattajien kanssa.

Leikki ja monipuoliset työtavat

Leikkiin kannustavassa toimintakulttuurissa tunnustetaan leikin merkitys lapsen hyvinvoinnille ja oppimiselle. Henkilöstö tunnistaa leikkiä rajoittavia tekijöitä ja kehittää leikkiä edistäviä toimintatapoja ja oppimisympäristöjä. Lapsilla ja henkilöstöllä on mahdollisuus kokea yhdessä tekemisen ja leikin iloa.

Helsinki

Leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava yhteisö

Kannustamme lapsia vuorovaikutukselliseen leikkiin muiden lasten sekä kasvattajien kanssa ~ esimerkiksi vaihdellaan leikkejä ja leikkikavereita, tutustutaan muiden ryhmien lapsiin sekä kasvattajiin. Lapset ovat mukana leikkejä rakentamassa ja niiden toteuttamisessa. Lasten kanssa yhdessä arvioidaan leikkien onnistumista ja tehdään tarvittaessa muutoksia. Leikin ja vuorovaikutuksen merkitys on suuri lapsen kehityksen kannalta. Lapsi oppii arjen taitoja oman ikätasonsa sekä kehityksensä mukaisesti eri ympäristöissä. Leikkiessään lapset harjoittelevat vuorovaikutustaitoja ja oppivat erilaisia tapoja toimia toistensa kanssa.

- Kasvattajat tukevat leikkiä ja siinä tapahtuvaa vuorovaikutusta heittäytymällä leikkeihin mukaan ja rikastamalla niitä tarpeiden mukaan erilaisia pedagogisia menetelmiä hyödyntämällä.
- Kasvattajat sanoittavat ja monipuolistavat lasten leikkejä siten, että lapset pääsevät toimimaan paremmin yhdessä kehittämällä samalla omaa kommunikointiaan sekä mielikuvitustaan.
- Lapsia jaetaan pieniin ryhmiin, mitkä muodostetaan toiminnan sisällön ja lasten kiinnostusten mukaisesti.
- Jokaisella lapsella on oma yksilöllinen tapansa oppia asioita. Työtapoja muokataan lasten tarpeiden mukaan ja saadaan arvokasta tietoa lasten oppimisesta.

Toiminnan arviointi ja kehittäminen

Pedagogisen toiminnan arvioinnin tarkoitus on varhaiskasvatuksen kehittäminen sekä lasten kehityksen ja oppimisen edellytysten parantaminen. Toiminnan arvioinnin on oltava systemaattista ja säännöllistä, ja sitä pitää tehdä niin toimipiste- kuin ryhmätasollakin. Arvioinnin tulee perustua dokumentoituihin tosiasioihin ja arviointia tulee tehdä suhteessa varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteisiin sekä toimipisteen toimintasuunnitelmaan.

Toiminnan arviointi ja kehittäminen

Pedagoginen dokumentointi ja havainnointi ovat arvioinnin pohjana suhteessa tavoitteisiin. Havainnoimme ja arvioimme toimintaamme yhdessä lasten kanssa päivittäin sekä toiminnan aikana että sen jälkeen. Kasvattajat arvioivat omaa toimintaansa edellä mainitun lisäksi myös monessa eri yhteydessä, kuten esimerkiksi ryhmä – ja henkilökohtaisissa kehityskeskusteluissa sekä moniammatillisissa tapaamisissa eri yhteistyötahojen kanssa.

- Lasten leikkiä dokumentoidaan esimerkiksi kuvaamalla, kirjaamalla lapsen kertomaa tarinaa.
- Kasvattajat havainnoivat lasten leikkejä kirjaamalla havaintoja havainnointivihkoon. Tietoja hyödynnetään toiminnassa sekä vanhempien kanssa käytävissä keskusteluissa.
- Ryhmissä lapsilla on käytössä omat kasvun kansionsa. Niihin dokumentoidaan lasten kanssa heidän tuotoksiaan. Yhdessä lasten kanssa seurataan ja arvioidaan kasvua ja kehitystä.
- Yhdessä lasten vanhempien kanssa asetetaan pedagogisen toiminnan tavoitteet huomioiden lapsen yksilölliset tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjatut tavoitteet arvioidaan sovittuna ajankohtana tai tarvittaessa useammin.
- Vanhempien kohtaamisissa arvioidaan päivittäistä toimintaa.
- Lasten kanssa toimintaa arvioidaan haastattelemalla lapsia tai kysymällä oliko toiminta mieleistä ja onko otettu tarpeeksi huomioon heidän toiveitaan ja ajatuksiaan. Pienet lapset ja vasta suomen kieltä opettelevat lapset voivat ilmaista mielipiteitään kuvien ja ilmekorttien avulla sekä esim. peukuttamalla. Palautteen pohjalta toimintaa suunnitellaan vastaamaan entistä paremmin lasten tarpeita.
- Pedagogista toimintaa arvioidaan yksikkömme kokousrakenteissa, esimerkiksi tiimi-, peda-, vastuutiimeissä.

Yhteistyö ja viestintä

Yhteistyöllä tuetaan lapsen varhaiskasvatuksen järjestämistä siten, että jokainen lapsi saa oman kehityksensä ja tarpeidensa mukaista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Vastuu yhteistyön toteutumisesta ja suunnitelmallisuudesta on varhaiskasvatuksen järjestäjillä. He vastaavat myös siitä, että yhteistyötä toteutetaan monialaisesti.

Helsinki

Yhteistyö ja viestintä

Lasten huoltajat osallistuvat lapsen varhaiskasvatussuunnitelmakeskusteluihin kasvattajien kanssa. Yksikössämme järjestetään vanhemmille erilaisia vanhempainiltoja ~ esimerkiksi erilaisten teemojen puitteissa, toiminnallisia,- ryhmä- tai päiväkotikohtaisia vanhempainiltoja. Näissä vanhemmat pääsevät tutustumaan toisiinsa ja sitä kautta mahdollistuu esimerkiksi keskinäisen vanhemmuuden tukeminen sekä lasten kaverisuhteiden vahvistaminen.

- Teemme yhteistyötä monipuolisin tavoin esimerkiksi alueen muiden päiväkotien, leikkipuistojen, kirjastojen, Pihlajamäen kirkon & neuvolan sekä Pihlajiston koulujen kanssa.
- Kannustamme vanhempia tulemaan mukaan päiväkotien toimintaan. Osallistuminen vanhempainryhmän toimintaan on mahdollista ja tällä hetkellä vanhempainryhmä toimiikin päiväkotiki Vikkerissä. Vanhempainryhmä järjestää yhdessä päiväkodin kasvattajien kanssa erilaisia toiminnallisia tapahtumia, mihin myös pk Aulangon vanhemmilla perheineen on mahdollisuus osallistua.
- Lasten toiminnasta, retkistä ym. tapahtumista ilmoitetaan vanhemmille ryhmien ilmoitustauluilla ja arjen kohtaamisissa. Tämän lisäksi teemme syksyn ja kevään tärkeistä tapahtumista toimintakalenterin, mikä jaetaan jokaiselle perheelle ja laitetaan päiväkotien internet-sivuille.
- Aina, kun mahdollista, niin annamme tiedotteet vanhemmille heidän omalla äidinkielellään suomenkielisen lisäksi ja autamme vanhempia niiden täyttämässä.

Lapsen varhaiskasvatuksessa aloittaminen

Helsinki

Lapsen varhaiskasvatuksen aloittaminen

Tutustuminen:

- Perheen kanssa tutustumisen ajankohta sovitaan päiväkodin johtajan tai ryhmän henkilökunnan kanssa perheiden toiveiden ja tarpeiden mukaan ennen varhaiskasvatuksen aloitusta.
- Varhaiskasvatuksen alkaessa, tutustumisjakson aikana, vanhempien kanssa käydään lapsen varhaiskasvatussuunnitelman aloituskeskustelu, missä vanhemmat kertovat tärkeitä omaa lastaan koskevia käytännön asioita
- Yksikössämme on tärkeää, että vanhemmat ovat mukana lapsen varhaiskasvatuksen aloituksessa, niin kauan kuin se heistä tuntuu tarpeelliselta
- Vanhempien kanssa sovitaan, ja vanhempien niin toivoessa, olemme yhteydessä puolin tai toisin lapsen päivän sujumisesta, esimerkiksi puhelimitse

Siirtyminen toiseen ryhmään:

- Lapsi ja kasvattaja käyvät tutustumassa yhdessä uuteen ryhmään ennen varsinaista siirtymistä
- Sen jälkeen sovitaan tutustumisjakso uuteen ryhmään, missä ”vanhasta” ryhmästä kasvattaja on tarpeiden mukaan tukena
- Siirtokeskustelu pidetään ryhmien kasvattajien välillä, vanhemmat voivat halutessaan tulla mukaan yhteiseen keskusteluun

Lapsen vasuprosessi –yhteisesti sovitut käytännöt:

- Ennen vasu-keskustelua kaikki tiimin kasvattajat käyvät yhteisen keskustelun lapseen liittyvistä havainnoista.
- Ryhmän lastentarhanopettaja sopii aikataulun vanhempien kanssa, pitää keskustelun ja kirjaa sen tietojärjestelmään jonka jälkeen antaa sen vanhemmille. Yli 3-vuotiaat lapset osallistuvat yhteiseen keskusteluun osan aikaa.
- Tiimissä käydään yhteinen keskustelu kaikkien kasvattajien kanssa, vanhempien kanssa sovituista pedagogisen toiminnan tavoitteista, vanhempien odotuksista sekä lapsen elämään kuuluvista tärkeistä asioista. Tässä tarkennetaan konkreettiset, pedagogiset toimenpiteiden ja arvioinnin osalta.
- Toimintakauden keväällä käydään lapsen varhaiskasvatussuunnitelman arviointikeskustelu yhteistyössä vanhempien kanssa. Tarvittaessa keskustelua käydään vanhempien kanssa aikaisemminkin.

Helsingin yhteiset tavoitteet vuodelle 2017

- Varhaiskasvatus on mukana ”Suomi 100 Suuri Lukuseikkailu” hankkeessa tiiviissä yhteistyössä kaupunginkirjaston kanssa. Jokaisessa päiväkodissa on järjestetty lapsille ja perheille 1-2-tapahtumaa vuoden 2017 aikana.
- Olemme järjestäneet yhteisen tapahtuman perheiden kanssa, missä olemme yhteistyössä keränneet Suomen juhlavuoden kunniaksi 100 satua. Lapset ja perheet ovat valinneet ja itse kirjoittaneet sekä kuvittaneet mieleisensä sadun ja toimittaneet sen päiväkotiin. Osa saduista on kirjattu perheiden omalla äidinkielellä.
- Ryhmät ovat vierailleet säännöllisesti omassa kotikirjastossa, Viikissä ja osallistuneet satutuokioihin sekä lainanneet runsaasti eri materiaalia ryhmien toiminnan tueksi.
- Asiakkaiden osallisuus on vahvistunut. Lapset ja perheet saavat mahdollisuuden osallistua varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmien tekemiseen kaikissa toimipisteissä, joissa toimintasuunnitelma tehdään.
- Osa perheistä sai kommentoitavakseen meidän työstämäämme toimintasuunnitelman materiaalia